

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.

(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Nr. 8491 /II.

8218 J2
Warszawa, dn. 21. X. 1921 r.

Do

Adjutantury Generalnej

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości artykuł
Sztejna p.t. "Kwestje polityki federacyjno-ekonomicznej", umieszczo-
ny w "Ekonomiczeskiej Ziźni" z dn. 30 września 21 r.

Naczelnik Wydziału Organizacyjnego

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Major.
ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO DOWÓDZTWA
L. Nr. 8218 J2
Wpłynęło dn. 25. X. 1921 roku
Wyszło dn. 1921 roku
Załączników.....

artykuł Sztejna umieszczony w "Ekono-
mieskiej Ziśni" z dn. 30 września 21 r.

849i

W ostatnich czasach coraz częściej mają miejsce konflikty pomiędzy lokalną i centralną władzą, na tle kompetencji obu władz w sprawach wprowadzenia w życie konkretnych uchwał polityki ekonomicznej.

Według informacji "Ekono. Ziśni" niedawno zaszedł konflikt pomiędzy głównym urzędem opałowym i Azjatyckim komisariatem, naftowym, konflikt, z powodu którego główny urz. naft. zabronił prezesowi azjat. kom. naft. sprzedaży produktów naftowych na rynku Konstantynopola oraz zakopywania tam prowiantów oraz przedmiotów niezbędnych dla bakińskiego okręgu naftowego. Niedawno zaszedł znów nieporozumienie z powodu oddania w koncesję przez abchaski komitet rewelucyjny znanych basów Brybskich.

Przytoczyliśmy także dwa przykłady konfliktów podobnych charakterystyki, smych jako dowód rozbieżności organów federacyjnych i lokalnych pod względem oceny znaczenia ekonomicznego tego samego faktu.

Jak wiadomo administracyjny zarząd republik sowieckich polega na zasadzie jaknajszerszej autonomji. Związek ten zawiera szereg niezawisłych republik sowieckich jak Ukraina, Gruzja, Armenja, Azerbejdżan, Białoruś. Następnie mamy republiki autonomiczne Turkiestanu, Tatarji, Kirgizji i t. d. Wreszcie autonomiczne okręgi i komuny, jak komuna niemiecka, karska, okręg Mari i t. d.

Przy podobnym podziale administracyjnym administracyjno-polityczna autonomia na wspólny teren działania z tym lub innym monopolem ekonomicznym.

Np. administracyjno-polityczna autonomia Azerbejdżanu styka się z monopolem naftowym, Turkiestanu z monopolem sawelnianym, Ukrainy ze zbożowym a t. d.

Przy podobnym zestawieniu nieuniknioną jest tendencja do wykorzystania administracyjno-politycznej autonomji w celu zarządzania i kierowania danym monopolem gospodarczym.

Wynikiem zaś tego konfliktu miejscowej władzy autonomicznej z władzą federacyjną pretendującą do praw dawania zarządzeń z centrum.

Koniecznym jest ścisłe rozgraniczenie kompetencji władz lokalnej i federacyjnej.

Koniestnym jest również konstytucja gospodarsza, szczególnie zaś przy wprowadzeniu w życie nowych zasad polityki ekonomicznej. Kwestja koncesji, dzierżaw, handlu wysiennego są właśnie dziedziną obecną a tym bardziej przyszłych władz lokalnej i federalnej.

Nie ulega wątpliwości, że podana federacyjną konstytucją gospodarszą, nie można stworzyć na podstawie teorii.

Wszelki zawczasu obrany punkt widzenia czy to dotyczący centralizacji, czy decentralizacji powinien być odrzucony jako nie odpowiadający realnym wymaganiom życiowym.

Wędruj 30.12.1920
R | Podstawą przyszłej polityki gospodarszej powinna być elastyczność i swoboda ruchów. W tym zaś celu należy przede wszystkim wyrzec się myśli, że wszystkie dziedziny polityki gospodarszej w państwach federacyjnych można regulować z centrum, następnie zaś ustalić, że dysponowanie tym lub innym produktem gospodarszym, będącym specjalnością danego kraju (np. bawełna w Turkiestanie, narta w Azerbejdżanie) nie może być wyłącznym monopolem władzy autonomicznej.

Nie trzeba zapominać, że narta Azerbejdżanu, bawełna Turkiestanu i zboże Ukrainy - stanowią ogólną własność całego związku sowieckiego.

Obecne metody gabinetowe układania federacyjnej konstytucji gospodarszej, uważamy, że kwestja ta dotyczy o tyle, że może być rozstrzygnięta na specjalnym zebraniu lub zjeździe. Urzędami najbardziej zainteresowanymi w tej sprawie są Wszechrosyjska Rada Gospodarki Ludowej oraz ludowy komisariat handlu zewnętrznego. Kwestje koncesji i dzierżaw z jednej strony, z drugiej handel zewnętrzny - oto ogólny zarys programu.

Wszystkie te kwestje powinny być rozpatrywane tylko pod kątem widzenia rozgraniczenia kompetencji władzy federalnej i lokalnej.

Tylko pod tym warunkiem można będzie stworzyć program który usunie konflikty lokalno-federacyjne, skargi na biurokracym centrum, interwencje centrum w działalność inicjatywy lokalnej, naślanie centrum na samowolę lokalną i t.d.

Zjazd lub konferencja partyn nie powinny nosić charakteru obrad gubernialnych rad gospodarszych lub lokalnych wydziałów handlu zewnętrznego lecz zjazdów jednostek autonomicznych jako takich.

Równocześnie byłoby pożądanem, by państwo przy układaniu programu gospodarszego zwróciło więcej uwagi na konstytucję federacyjno-ekonomiczną.